

W tym wydaniu
prezentujemy

Estonię

Partnerzy

Kingston University
Business School
(Wielka Brytania)

University of Siegen
(Niemcy)

Społeczna Wyższa
Szkoła Przedsiębiorczości
i Zarządzania (Polska)

Turku School of Economics
and Business Admini-
stration (Finlandia)

Institute for
Entrepreneurship
Development (Bułgaria)

Tallinn University
of Technology (Estonia)

University of
Macedonia of
Economics and
Social science (Grecja)

Projekt jest finansowany
ze środków
6. Programu Ramowego
Unii Europejskiej

Wprowadzanie od Koordynatora

Mam zaszczyt zaprezentować Państwu nowy, ważny europejski projekt. Rozszerzenie granic Unii Europejskiej przyniosło istotne zmiany dla regionów leżących przy granicach państw. Wiele dotychczasowych projektów było skoncentrowanych na współpracy przygranicznej. Tymczasem CBCED skupia się przede wszystkim na rozwoju ekonomicznym i przedsiębiorczości. Projekt uruchomiony marcu 2006 roku będzie badał wyzwania i perspektywy dla współpracy oraz rozwoju przedsiębiorczości 12 przygranicznych regionów w krajach Zjednoczonej Europy, przy jednoczesnym wzięciu pod uwagę rodzajów polityki oczekiwanej przez Unię Europejską oraz wpływów narodowych i regionalnych. Zostaną zbadałe doświadczenia jednostek kluczowych dla rozwoju regionu, takich jak: lokalne autorytety, izby i stowarzyszenia przedsiębiorców, organizacje wsparcia biznesu, nieformalne sieci współpracy, a także różnej wielkości przedsiębiorstwa w odniesieniu do formalnej i nieformalnej współpracy przygranicznej. W celu zdobycia jak najszerszej perspektywy aktywności przedsiębiorstw, do badań włączymy także gospodarstwa

domowe. W analizie zasięgu i natury współpracy przygranicznej, projekt będzie się szczególnie koncentrował na roli zaufania, na indywidualnym i grupowym uczeniu się oraz ich wpływie na żywotność i korzyści przypadające w udziale poszczególnym partnerom pozostającym w takich relacjach.

Przeglądając istniejącą bazę danych i odpowiednią literaturę poświęconą zagadnieniom teoretycznym, metodologia została oparta na pierwotnych i wtórnych danych źródłowych oraz doświadczeniach praktycznych w wybranych studiach przypadków w regionach przygranicznych Finlandii, Niemczech, Polsce, Grecji, Bułgarii i Estonii. Na wyniki projektu złożą się praktyczne wskazówki i rekomendacje dotyczące współpracy transgranicznej dla różnych partnerskich podmiotów biorących udział w projekcie. Będą one zawierać konkretne wskazania zarówno dla instytucji, jak i samych przedsiębiorców. Praktyczny wkład projektu w rozwój przyszłych polityk będzie też zależał od jakości bieżących kontaktów zespołu realizującego projekt z lokalnymi organizacjami i instytucjami.

Profesor David Smallbone
Koordynator CBCED

Z tego względu w czasie realizacji projektu, w regionie będzie zorganizowanych wiele warsztatów i innych spotkań, w których – mam nadzieję – zechcą Państwo wziąć udział.

Więcej informacji o projekcie, można uzyskać na stronie internetowej www.cbced.pl. Zachęcam też do kontaktowania się osobiście ze mną lub z polskim partnerem projektu.

Na koniec dodam tylko, że ten newsletter jest pierwszym w planowanej serii publikacji, a kolejne numery będą się ukazywały co cztery miesiące.

Z wyrazami szacunku

Prof. David Smallbone

Case study regions in Estonia

Urve Venesaar and Merli Mäger, Tallinn University of Technology

Introduction

Today Estonia is a border area of the European Union. As a result of the enlargement of the European Union, in political sense, the essence of relations between countries has been changed. The economic impact of the Eastern European enlargement on the economies of new member states can be characterised as a challenge of responding to new market opportunities, increasing competition, and adjusting to the higher regulatory standards. But EU integration processes are also influenced to a large extent by cultural, historic and social conditions, which differ from country to country. In the context of regional development, the specific characteristics of border regions (e.g. rural areas; different level of development) need policy attention if they are to secure economic development. One of the possibilities to increase regional development is co-operation with the border areas of neighbouring countries.

Estonia's socio-economic development is not equal throughout the regions. Economic activity in Estonia is concentrated in the capital city Tallinn and its close vicinity Harju County, where over half of the enterprises are operating. According to the Statistics Estonia, GDP of Harju County (including Tallinn) accounted for 60% of the Estonian GDP in 2004. Analysis of the development of local government units and their economic vitality showed that parishes and towns that are the greatest distance from Tallinn are more likely to be backward (or less developed) (Jauhiainen, 2002, 2005). More successful localities within the periphery are county centres and local government units closest to the county centres (Lehto 2004, Söstra 2004). Despite policy efforts, differences between regions have increased rather than decreased (Jauhiainen 2005, Raagmaa 2005). As border regions are among more disadvantaged areas and characterised by low entrepreneurial activity, their development prospects need to be investigated to find possibilities for supporting the development of cross-border interaction and co-operation.

Estonia has participated in cross-border co-operation programmes (e.g. EU Phare; Interreg projects) since 1994. This has opened a number of useful, future-oriented possibilities for the public sector to gain skills, exchange experience, promote regional development and support interregional co-operation. These programmes have

mainly supported co-operation between national governments, local governments and other institutions. The most effective fields of cross-border co-operation have been environment, tourism, cultural exchange and economic development. Today the Estonian Ministry of the Interior has launched preparation for an Estonian-Latvian-Russian cross-border co-operation programme under the European neighbourhood and partnership instrument where the main task of the working group is to formulate common priorities of cross-border co-operation between Estonia, Latvia and Russia and to work out a system for the implementation of the programme. Cross-border co-operation has been less studied at the level of enterprises and households, which the main focus of the CBCED project.

Case study regions

Case study regions included in the current project are located alongside the eastern border of Estonia with Russia (Figure 1), the total length of which is about 338 km. Approximately two thirds of the border runs through Lake Peipsi/Chudskoje and the Narva River (Säre & Tuubel, 2003), which is also a Euroregion. Lake Peipsi divides the Estonian land border into two. The north-eastern region is mainly an industrial region where mainly non-Estonian population is living and the twin towns of Narva and Ivanogorod are located on the Estonian-Russian border. The south-eastern region is the former agricultural area bordering on the Russian and Latvian frontiers (Figure 1), which is described in more detail below .

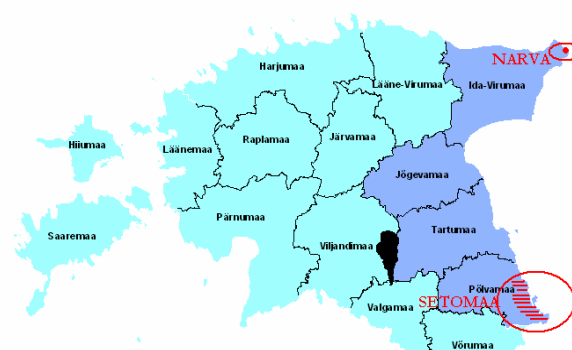

Figure 1. Case study regions in Estonia: Narva town, Ida-Viru county and Setomaa communities, Põlva county

South-East Estonia

A total of more than 70,000 people live in two South-East Estonian counties (Põlva and Võru county). South-East Estonia is relatively sparsely populated with approximately 15.5 inhabitants per square kilometre (Estonia's average is 31) (Statistics Estonia), which is fairly evenly distributed throughout the region. At the same time, border areas have twice as sparse population than the average population density in the counties.

South-East Estonia consists mainly of rural areas. There are approximately 6500 inhabitants in the Põlva County centre (according to the Estonian administrative division, it is not counted a separate town region) (Jauhiainen 2002). The

Võru County centre has a population of approximately 14,600 and is a separate town region, although one of the smallest in Estonia and with smaller development potential than others (Jauhiainen 2002). Less than 100 km away are two towns with over 200,000 population – to the north is Tartu (second largest town in Estonia) and to the east Pskov (in Russia). The capital city is approximately 250 km away, meaning that it takes at least 3.5-4 hours by car or public transport to reach there. There is no air connection with the capital city.

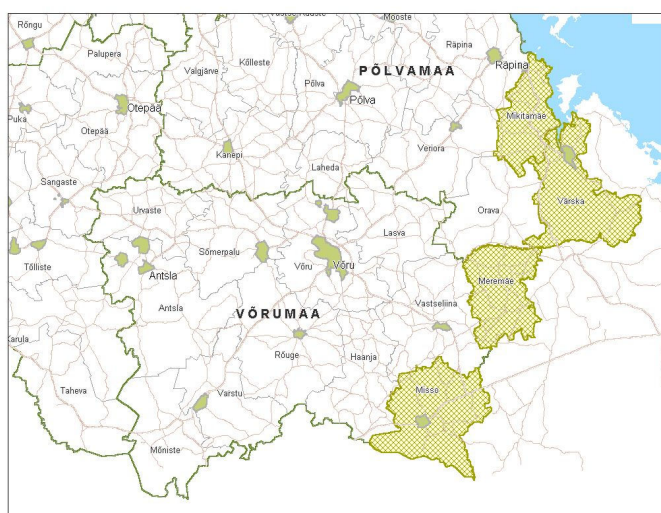

Figure 2

ion (orthodox), which have developed as a result of both Estonian and Russian influence and what they have managed to preserve. The Estonian-Russian frontier separates this ethnic group and also the historic centre of Setomaa, i.e. Petseri, which is on the other side of the Estonian-Russian border.

This area consists of six municipalities: Meremäe, Misso, Orava, Mikitamäe, Västse-Liina and Värskä (Figure 2). These municipalities have created Union of Setomaa districts with an aim to better living conditions in the area. In March 2006, a non-profit organization Borderline Leader was established. It was called into being by six counties – Meremäe, Misso, Orava, Mikitamäe, Rāpina, Värskä

– with an aim of increasing standard of living and competition potential of the border region.

The South-East Estonian population is older, less educated and is ageing faster than the Estonian population on average. One problem for South-East Estonia is the shortage of younger working-age population. 40% of enterprises (i.e. two and half times more than average for Estonia) are involved in the primary sector (agriculture, hunting, forestry, fishing, and mining). Approximately one tenth of

Table 1. Value added in Estonia on average and in Southeast Estonia in 2004

	% of value added		
	Primary sector	Secondary sector	Tertiary sector
Estonia, average	3.8	28.1	68.1
Võru and Põlva county together	12.4	27.5	60.1

Source: Statistical Office of Estonia

The south-eastern region of Estonia is known for its beautiful virgin nature and unique culture. Close to the frontier a small ethnic group (*Seto*) lives, who have preserved their traditional culture despite never-ending influence of their neighbours. During the last centuries, *Setomaa* (Seto land) has been a historical borderland territory between Estonia and Russia. As a consequence, they have their own distinctive culture, language, local costumes, music and relig-

the enterprises (both in Estonia and in South-East Estonia) are active in manufacturing. Enterprises in Võru and Põlva Counties produced 2.6% of Estonian GDP in 2004. GDP per capita in these counties was 53,800 kroons (appr. 3460 euros) in 2004. Though many enterprises are active in the primary sector, most of the value added comes from the tertiary sector (Table 1).

Figure 3

(Continued from page 3)

The tourist sector has been growing in South-East Estonia since the mid-1990s, though the scale of its activity remains small. According to Statistics Estonia, less than 5% of enterprises are operating as hotels and restaurants. It is mainly domestic tourism, with more than 80% of the visitors coming from Estonia (national average is 30%). While an average of 2.6% of the hotel guests in Estonia in 2005 came from Russia; the average indicator for Põlva and Võru counties was 1.8 %.

Average net wages in South-East Estonia are slightly less than 80% of the national average monthly net wages (average for 2005 was 6430 kroons or about 413 euros). Less than 15% of the households have internet connection at home (Estonian average is 24% and EU 25 – more than 40%). The voting rate in the 2003 parliamentary elections was around 55% in South-East Estonia and in Estonia as well (www.vvk.ee (28.12.2005)). The road network in the border area has been cut in several places by the Estonian-Russian border, which disturbs the movement of local people.

The Estonian-Russian border region is the meeting point of different cultures and religions: Estonians, Russians, Setu and the so-called Russian old-believers share the territory. Old-believers (Russian speakers) are a peculiar national entity made up of re-settlers who escaped from orthodox persecution in Russia at the end of the 17th century. Today there are about 10,000 Old-Believers in Estonia who have been successful in retaining their lifestyle and religion, regardless of different political powers over time. The Setu people (estimate 10-15,000) are Orthodox and speak their own Setu dialect. This is a nation with a complicated history as their land was divided between Estonia and Russia. It is estimated that less than 1000 Setu people live on the Russian side of the border.

Historically small communities in the Estonian-Russian border area have had close co-operation and communication facilitated by links with family and friends. In the past, people in this border area have been able to move freely between the two countries, regularly communicating with each other and there was real co-operation between local communities. However, the establishment of the border between Estonia and Russia in 1991 led to the sudden disruption of family, cultural and economic relations in this region. At the local level the border increases political and cultural distances between the regions, creating a need for creation of new border networks (Säre & Tuubel, 2003).

The current research project is investigating the challenges and prospects of cross border co-operation, leading to practical policy recommendations for developing cross-border cooperation between institutions, enterprises and households in each case study region .

References

- Jauhiainen, J. (2002) Eesti linnaregioonide arengupotentsiaali analüüs. Tallinn (www.sisemin.gov.ee/atp/failid/0000eesti_linnareg.pdf (05.02.2003))
- Jauhiainen, J. (2005) Linnageograafia. Eesti Kunstiakadeemia, Tallinn
- Lehto, K. (2005) Asukoha mõju kohaliku omavalitsusüksuse arengule. – Linnad ja vallad arvudes 2004. Tallinn: Eesti Statistikaamet, 45–54
- Raagmaa, G (2005) Regionaal- ja halduspoliitika Eestis. – Eesti poliitika eile, täna, homme. Tartu: Johannes Mihkelsoni Keskus, 9-41
- Säre, M., Tuubel, V. (2003). Regional Development and Cross Border Cooperation in the Estonian-Russian Border Area. Peipsi Forum II Report, Tartu and Kallaste, August 22-23, 2003.

ZGORZELEC /powiat zgorzelecki/

Powiat zgorzelecki położony w zachodniej części województwa dolnośląskiego tuż przy granicy niemieckiej zajmuje powierzchnię 838 km² i liczy prawie 100 tys. mieszkańców. Utworzony w 1999 roku w wyniku reformy administracyjnej kraju. W jego skład wchodzi 7 gmin: Gmina Miejska Zgorzelec, Gmina Wiejska Zgorzelec, Gmina i Miasto Zawidów, Gmina Sulików, Miasto i Gmina Bogatynia, Miasto i Gmina Pieńsk, Gmina i Miasto Węgliniec. Dzięki swojemu położeniu geograficznemu jest społecznie, gospodarczo i politycznie powiązany z partnerami niemieckimi po zachodniej i czeskimi po południowej stronie granicy.

Największymi pracodawcami powiatu są elektrownie: Turów i Turów 2, zatrudniające łącznie około 9 tysięcy osób. Jednak główną siłą napędową dla gospodarki regionalnej są małe i średnie przedsiębiorstwa. W powiecie funkcjonuje obecnie ok. 7500 przedsiębiorstw.

Zgorzelec

BIAŁA PODLASKA /powiat bialski/

Jeden z trzech największych powiatów w Polsce. Zamieszkuje go ok. 114 tys. ludności. Szczególnym atutem powiatu jest jego położenie (granica z Ukrainą i Białorusią) przy ważnych transkontynentalnych szlakach transportowych, tworzących główny korytarz komunikacyjny Europy.

Ruch graniczny obsługują trzy przejścia drogowe w Kukurykach, Terespolu i Sławatyczach oraz przejście kolejowe w Terespolu. Na terenie powiatu znajduje się nowoczesny Terminal Samochodowy w Koroszczyńcu oraz największy w Polsce zespół lądowych urządzeń przeładunkowych w Małaszewiczach. Ze względu na swoje położenie, przebiegające międzynarodowe szlaki komunikacyjne, posiadaną infrastrukturę transportowo-drogową oraz przebieg planowanej autostrady A-2 powiat bialski posiada duże predyspozycje do dalszego rozwoju.

Usytuowanie powiatu stwarza doskonałe warunki do produkcji zdrowej żywności i rozwoju agroturystyki. W Janowie Podlaskim funkcjonuje słynna na całym świecie stadnina koni czystej krwi arabskiej.

Biała Podlaska

To contact
Project
Coordinator

Professor David
Smallbone
Kingston University
Business School
Kingston Hill
Kingston Upon Thames
Surrey
United Kingdom
KT2 7LB

E-mail:
D.Smallbone@kingston.ac.uk

www.crossbordercoop.net

Project Partners

Contact details of the Project Partners

Kingston University Business School (Wielka Brytania)

Professor David Smallbone

E-mail: D.Smallbone@kingston.net

<http://business.kingston.ac.uk>

Lehrstuhl PRO KMU, University of Siegen (Niemcy)

Professor Dr. Friederike Welter

E-mail: welter@uni-siegen.de

<http://www.prokmu.de>

**Spoleczna Wyższa Szkoła Przedsiębiorczości i Zarządzania —
Instytut EEDRI, Łódź (Polska)**

Professor Dr. Anna Rogut

E-mail: rogut@uni.lodz.pl

<http://www.eedri.pl>

**Turku School of Economics and Business Administration
(Finlandia)**

Professor Kari Liuhto

E-mail: Kari.Liuhto@tukkk.fi

<http://www.tukkk.fi>

**Institute for Entrepreneurship Development at
the University of National and World Economy (Bułgaria)**

Professor Dr. Kiril Todorov

E-mail: ktodorov@unwe.acad.bg

<http://www.edinst.org>

**Department of Business Administration,
Tallinn University of Technology (Estonia)**

Professor Urve Venesaar

E-mail: venesaar@tv.ttu.ee

<http://majandus.ttu.ee>

**University of Macedonia of Economics and Social Science
(Grecja)**

Professor Lois Labrianidis

E-mail: loisl@uom.gr

<http://afroditi.uom.gr/rdpru>